

הפי פלייס

הנענע של בראד צמחה בפראות, כמו יער מופרע של נענע באמצע מסצ'וסטס, מכל המקומות בעולם. אף פעם לא ראיתי אותה צומחת ככה. אמא שמה מים לתה ויצאה החוצה בחושך לקטוף עוד עלים.

"מענין אם זה שבראד נהיה לא נחמד אלינו קשור בזה שאנחנו קוטפים לו את הנענע", אמרתי לאמא.

"אבל כשזה צומח בכאלה כמויות זה לא משנה, ההיפך, זה עוזר לנענע. אנחנו עושים לו טובה", אמא ענתה.

"גם קטפנו נענע בפעמים האחרות שהיינו פה, ואז הוא עדיין היה נחמד אלינו. והפעם, כבר ישר אחרי שהגענו שמתי לב שמשוהו השתנה, כשהוא דפק בדלת ואמר שעשינו התקף לב לעובד החדש הטורקי שלו בגלל שנכנסנו ישר לקוטג' ולא עברנו קודם דרך המשרד, ושפתאום אלפר ראה שיש אנשים בקוטג' ונורא נבהל".

"אבל תמיד היינו הולכים ישר לקוטג'. אפילו לא שמתי לב שהוא אמר את זה".

"באמת התפלאתי שאחרי שהוא אמר את זה את חיבת אתו וסיפרת לו הכול".

נוכרתי איך בראד עמד בפתח של הקוטג', שזוף, שערו מסורק ומשוך אחורה בג'ל, עיניים נוצצות, ואמא סיפרה לו על הדרך לכאן, על הנהג שמצאנו בעיר ברגע האחרון ושנסע נורא מהר, ואז היא סיפרה לו על חנן. איך בוקר אחד, אחרי חודשים של הכנות וחיפושים באינטרנט, הוא נכנס לאוטו ונהג לווישינגטון די.סי. ומשם הוא והאוטו עלו על רכבת לפלורידה, לעיירה שהוא מעולם לא ביקר בה. היא חשבה שהוא בטח ינקה את הראש ויחזור אחרי שבועיים-שלושה, אבל הוא התאהב במקום, הוא מתמקם מיום ליום, ועכשיו הוא מחפש קונדו לקנות ושוחה כל יום שעה.

זאת הייתה החופשה הראשונה שלנו מאז שחנן עזב. לפני שעזבנו אמא נעלה את הדירה, שבה הלבד פתאום צף כמו יצור חסר צורה אבל כבד וברור בחודש האחרון. באתי לאסוף אותה ונסענו מהעיר. הקוטג' הקטן, בצבע אפרסק, עם גג רעפים, ארנבת אפורה באחו, ברכת טורקזיז חמימה, נענע, השכיח מאיתנו כמעט, בימי הקיץ החמים, שאנחנו בניו אינגלנד. הוא הפך להיות ההפי פלייס שלנו.

"בהתחלה חשבתי שבראד סתם ביום לא טוב. איך הוא כעס וצעק עלינו בבוקר הבא, כשקצת איחרנו לברקפסט. קמתי וראיתי שלוש שיחות שלא נענו, ושתי הודעות".

"אני הייתי ערה מחמש בבוקר, אבל לא הלכתי לברקפסט, כי חיכיתי לך".

"הלכתי לישון נורא מאוחר, כי פתאום אחרי אחת בלילה, חזר אליי כתב היד אחרי

העריכה הלשונית". כשפתחתי את המסמך ראיתי המון סימונים, עברית יפה, שונה. ראיתי ש"אמא" שהפכה ל"אימא" עם י'. עשיתי חיפוש על "אימא". 214 "אימא", שהיו פעם 214 "אמא". מי שם 214 "אמא" בספר כזה דק. ולמה להוסיף י'. זה לא היה ככה כשיצא הספר האחרון שלי. "אמא" הייתה "אמא". ועברו רק 14 שנים. זה הרבה זמן בין ספר לספר, אבל זה לא הרבה זמן במונחים של שפה. מתי העברית השתנתה. כתבתי לעורכת הלשונית וביקשתי להוריד את ה'. הסברתי שבספר שלי "אמא" זו לא רק מילה, זאת דמות, ו"אמא" זה ממש השם שלה.

"איזה מין מלון מגיש ארוחת בוקר עד 9:30. זה אמור להיות חופש. ואיך יום אחר כך הוא אמר לנו שהוא שם לב שלא שתינו הרבה מהמיץ אשכוליות שלנו, אז שמעכשיו הוא ייתן לנו חצי כוס במקום כוס מלאה".

"לא הבנתי כשהגעתי לשולחן אחרייך וראיתי את הכוסות החצי מלאות. בהתחלה חשבתי ששתיית לי. זה לא שאני צריכה את כל המיץ אשכוליות, אבל לאף אורח אחר הוא לא בודק את הכוס לראות כמה הוא שותה ונותן לו חצי כוס. מעניין איך הוא התהפך עלינו".

"יש הרבה אנשים מתהפכים. אולי אפילו יותר מאנשים לא מתהפכים. כמו עם משוגעים. יש כל כך הרבה משוגעים שלפעמים אני מתחילה לדאוג שזאת אני. אבל לא. זה הם".

"מי זה הם?"

"לא חשוב. בגלל זה אני כבר לא בקשר עם אנשים".

"גם זה לא טוב".

אמא הדליקה לכל אחת מאיתנו סיגריה דקיקה. בשתים-עשרה בלילה בדיוק, כמו בכל לילה, האורות כבו. על המקום נפל חושך פתאומי, כפוי ונפלא, שלא ישתנה עד שהשמש תחליט אחרת. האין כמעט נעלם, הכוכבים נדלקו מעלינו.

"איך חשבנו שבראד הוא כמו חבר שלנו. בגלל זה סיפרתי לו על חנן. פתחתי את הלב כמו טיפשה. ואת זוכרת איך בשנה שעברה, כשבאנו לכאן לראש השנה והבאתי את החלה העגולה היקרה מהעיר, חתכתי אותה לשניים ונתתי לו חצי ממנה במתנה?"

"ואני עוד שלחתי את הילד לאין המרכזי להביא לו את זה. זה זיכרון שאני מתביישת בו. אבל לא ידענו שבראד כזה. מענין אם היינו אי פעם מגלים איזה בן אדם הוא אם חנן היה כאן איתנו".

"באמת היה לו כבוד לחנן. ואז הוא התייחס יפה גם אלינו. אבל ברגע שחנן הלך, הוא התהפך עלינו. הוא מכבד את חנן ואולי אפילו קצת מבין אותו, כאילו שהוא היה עושה את אותו הדבר במקומו. אולי הוא שונא נשים".

"אולי זה הזלזול הזה שיש לאנשים מסוימים למשפחות בלי גבר. אני מכירה את זה, אבל לך זה חדש. כשהיה את הקטע עם המיץ אשכוליות, לרגע חשבתי שאולי הוא אנטישמי. אבל אם הוא היה אנטישמי הוא היה שונא את כולנו מהביקור הראשון, גם את חנן ואת הילד. אבל אותי הוא אף פעם לא אהב. אני חושבת שאני עושה לאנשים לא נעים", אמרתי, ופתאום שמעתי את הספר.

אני מדברת את הספר. הספר יותר מדי בתוך הראש שלי, אחרי כל השנים איתו, כשהוא מסתובב בתוך הראש, השיחות בין הדמויות שמקפיצות אותי מהמיטה למחשב בלילות, הפסקול שהכנתי לספר – 'פר גינט', 'בטי דייוויס אייז', 'הלוואי' בגרסת רבקה נוימן. הבובות של הדמויות מהספר שהכנתי בלילות מפימו ועלי תירס ושמלות מבד עם הדפס חתולים. מתי ספר גמור. בדקתי את הטלפון. אמא שאלה אם חנן כתב. אמרתי לה שלא. שאלתי אותה אם היא רוצה שאני אשלח לו תמונות מהחופשה שלנו כאן בשנה שעברה והיא אמרה למה לא. גלגלתי אחורה מהר בתמונות של השנה החולפת, הן רצו מול העיניים שלי כמו סרט דוקומנטרי מהיר וחסר עלילה, עד ספטמבר. שלחתי תמונות: חנן ואמא והילד בברכה. ארבעתנו על ספסל בצורת פפר בעיירה, אמא וחנן אוכלים גלידה, חנן על האייפד יושב בבוקר ליד השולחן שאנחנו יושבות בו כרגע בחושך, מתחת לעץ המייפל.

חשבתי על הי' באמא, שאם היא תישאר זה יפריע לי בכל פעם שאני אסתכל על הספר. ומה בכלל אכפת לי מהאות הקטנטנה הזאת, הכי הכי קטנה בשפה שאף אחד כאן לא מבין. אני מסתכלת מסביב, כל המלון החשוך, כל אינסוף הבתים הבלתי נראים בהמשך הכביש, כל הארץ הזאת, אף אחד פה לא יקרא את הדבר זה. אני מחכה ומחכה לספר, מתעסקת איתו בלי סוף, אבל כשהוא סופסוף יצא, כאן הוא יהיה בלתי נראה. אבל ככה זה כאן, שמעתי את הספר. צריך להתרגל להיות כלום. והספר יהיה שם. אבל מה יותר חשוב שם או כאן. שם.

"שם", אמא הסכימה. "אבל זה טבעי שיותר חשובה לך ההכרה שם. כמו ג'ניס ג'ופלין. היא חזרה לטקסס, לפורט ארת'ור, למרות שהמקום עשה לה רע. שם היא רצתה להראות להם מה נהיה ממנה, במקום שממנו היא באה". "זה מקרה נורא שונה. אני לא ג'ניס ג'ופלין. והארץ זה לא טקסס. ואני בכלל לא הולכת לנסוע לשם כשהספר יצא. אני לא יכולה".

"וגם אין את הפרסים". "אני לא יודעת אם זה מאוחר מדי, אבל אולי אני אקצר אותו". "אני תמיד בעד לקצר", אמרה אמא והדליקה עוד סיגריה. "כדאי לי להוריד את הקטע שהאמא בדרך לארץ במטוס והיא רואה 'אוגוסט מחוז אוסייג' ומריל סטריפ אומרת שנשים נהיות מכוערות, פשוט נהיות מכוערות?" "כן, להוריד, להוריד. אולי תוריד גם את הקטע עם ריק בחופשה במונטוק?" "לא. ריק משעמם, אבל בספר הוא חשוב. צריך לעשות הבדל".

אמא אמרה שהיא קופצת לאין המרכזי לקחת חלב לקפה של הבוקר. אמרתי לה שאסור לאורחים להיכנס למטבח, יש שלט על הדלת שאומר שאסור. אבל היא אמרה שעד שהם מגישים קפה בכל בוקר כבר יש לה כאב ראש, ושהיא לא באה עד לברקשיירז כדי שיתפוצץ לה הראש. היא הביאה מהעיר את הקפה הפרואני האורגני שלה, אבל היא חייבת חלב. הצעתי ללכת במקומה, אבל היא אמרה שהיא תלך בעצמה. ראיתי אותה פוסעת בחושך מסביב לברכה עם כתונת לילה ושיער מבוולגן.

המשכתי לקצר את הספר. מחקתי: עד שסוף-סוף מצאתי אהבה, זאת אהבה משונה ועצובה שבהכרח תתחלף במשהו אחר. הוא עוד ישנא אותי וישכח איך אהב אותי, ובסוף הוא ימחק אותי כמו שאני מוחקת את עצמי. אז עשיתי undo והמילים חזרו, אבל הן אף פעם לא יישמעו אותו דבר.

ראיתי את אמא חוזרת נסערת עם כוס חלב ביד. "קרה לי משהו נורא נורא לא נעים", היא אמרה. היא סיפרה שהיא נכנסה למטבח והלכה למקרר, וכשקרטון החלב הענק היה בידיים שלה פתאום נדלק האור ואלפר היה שם.

"שאלתי אותו אם הערתי אותו ואמרתי לו שפשוט הייתי חייבת חלב לקפה של הבוקר".

"מה הוא אמר?"

"בהתחלה הוא היה שקט. הוא רק התעורר, והוא היה נורא מופתע לראות אותי שם. וגם אני נורא הופתעתי לראות אותו. שאלתי אותו מה הוא עושה שם, והוא אמר שהוא ישן שם. ואז מילאתי את הכוס בחלב ואמרתי, סליחה שהערתי אותך ותחזור לישון".

"נראה לי שגמרנו עם המקום הזה".

"אני מצטערת שהרסתי את המקום. איך יכולתי לדעת שאלפר ישן במטבח".

"זאת באמת הפתעה. אבל דווקא מתאים לבראד לעשות כזה דבר. המקום היה הרוס גם בלי החלב. בגלל בראד".

"בראד איש איום. וזה גם לא מקום להיות בו בלי אוטו. זה מה שאני אסביר לו בבוקר. שהייתי חייבת חלב לקפה, בגלל הכאב ראש. ומה כל כך קשה לשים קנקן קפה בלובי. או לתת חלב בחדר. הייתי קונה לעצמי את החלב, כמו שקנינו את האוכמניות בשוק האיכרים או את הבוטנים בתחנת דלק. אבל אי אפשר לקנות חלב ולסחוב אותו בחום ובשמש בעלייה הגדולה הזאת, כי עד שמגיעים הוא היה מתקלקל. בארץ זה לא היה קורה לנו. ואיך זה שכל השבוע הזה אף אחד כאן לא הציע לנו טרמפ בעלייה, או להקפיץ אותנו לעיירה. העיירה נראית קרובה, אבל ברגל הדרך ארוכה, עם הכביש המהיר והכלבים הנובחים ואין מדרכה. בארץ גם בטח היה מטבח פתוח, כמו בקיבוץ הדתי".

"ככה גם היה בבסיס בצבא, חדר האוכל היה פתוח בלילה".

היה אפשר להיכנס, לקחת מה שרוצים בכל שעות הלילה. אני זוכרת את המבנה החד-קומתי העצמאי בקצה השני של הבסיס עם השלט "נוצר פיו שומר נפשו". הלחם הדחוס, ממרח שוקולד, ממרח חלבה, תה פושר, מתוק מתוק. אני אחרי שמירה 22:00-2:00. אור ניאון. החייל שנכנס, גם הוא אחרי שמירה 22:00-2:00. הוא חדש בבסיס. "עוד לא הכרנו", הוא אומר. נועל את הדלת. מצמיד אותי בכוח לקיר. קורע את המדים.

"מעניין מה יהיה בבוקר", אמא אמרה.

"אולי אלפר לא יגיד לבראד. היינו נחמדים אליו. אולי תהיה לו איתנו אחוות מזרחית-כונים או ים-תיכונים, או משהו כזה".

"הוא יגיד. הוא גם צריך להגיד לו, כי הוא אמור להיות נאמן לבוס שלו. אחרת הוא יכול להסתבך. איך הוא בכלל הגיע דווקא לכאן, לעיירה הקטנה הזאת, למלון הקטן הזה?"

"בראד אמר שיום אחד הוא שמע דפיקה בדלת ושהוא פשוט היה שם וביקש ממנו עבודה. אולי הוא הגיע בכוונה או שאולי זה קצת רנדומלי".

"גם אני לא התכוונתי להגיע לניו יורק, אבל זה גם לא היה רנדומלי. הגעתי בגלל חנן. לא רציתי לעזוב את הארץ. הייתה לי עבודה שאהבתי, חברים, יאיר, מאיר, איפה אני אמצא כאן כאלה אנשים. היה לי בית. אבל פתאום הוא שנה את הארץ והתאהב בניו יורק".

"מה זה הפי פלייס?"

"זה מקום שאמור לעשות אותך שמח, מקום שטוב לך בו".

נזכרתי איך בזום, בשנה שעברה, המורה שאלה את הילדים מה ההפי פלייס שלהם, וכולם אמרו כל מיני מקומות. דיסנילנד. פריז. לייק טאהו. אף אחד לא דיבר על הבית של עצמו. וממתי אני משתמשת במושג הזה שאמריקנים המציאו כדי שאנשים לא יתייאשו, שימשיכו גם אם עצוב ומשעמם. שימשיכו להאמין שיש כזה דבר, כזה מקום.

"חנן היה זה שהעביר אותי לניו יורק. ואז בסוף, אחרי כל השנים, הוא משאיר אותי שם ונוסע. עכשיו פלורידה זה ההפי פלייס החדש שלו".

"אני לא יודעת מה הוא מחפש שם".

חשבתי איך הילד התלבט אם לבוא איתנו לחופשה ואז הוא החליט ללכת לקייטנה ושנבוא ביחד לקוטג' בראש השנה. ועכשיו אין לאן לחזור. ובטח הוא יצטער על הקוטג'. זה הפך להיות ההפי פלייס שלו.

אמא הלכה לישון. נשארתי בחוץ, המשכתי לקצר. הספר כבר איבד אלפי מילים. אם הבוקר לא יגיע מהר, בסוף לא יישאר ספר. הספר התקרב לסוף. יכולתי להריח על עצמי את הלילה. כתבתי לעורכת היקרה, סיפרתי לה מה שקורה עם הקיצורים, שלחתי לה לראות מה קורה, שאלתי אותה אם להוריד את הקטע עם האובר. היא אמרה לא להוריד, ואז כתבה: אולי זה זמן טוב להתרחק מהספר. אחרי זה הפסקתי למחוק. השמיים התחילו להתבהר. קיבלתי הודעה מהעורכת הלשונית. היא אמרה שהיא תסכים לבקשה בעניין אמא כי היא רואה שזה בנפשי. אבל שכדאי לי להתחיל להתרגל לכללי הכתיב המלא החדשים של האקדמיה. שקשה להתרגל לשינויים, אבל שזה אפשרי ורצוי.

סגרתי את המחשב. הטלפון צפצף. הודעה מחנן.

Nice pictures. Where is this?